

Regionplane- och trafiknämnden

Yttrande över Förslag till regionala miljömål för Stockholms län

SAMMANFATTNING

Länsstyrelsen har nu gjort en översyn av de regionala miljömålen. Målen utgår från de av riksdagen antagna nationella miljömålen. Avsikten är att de föreslagna regionala målen ska kunna ersätta målen i *Miljövårdsprogram 2000 för Stockholms län*, som 1999 antogs av RTN liksom av KSL:s och länsstyrelsens styrelse

Kontoret framhåller att miljömålen behöver integreras i andra samhällsprocesser, exempelvis inom ramen för den regionala och kommunala planeringen. Ett utvecklat regionalt samarbete är av betydelse för god förankring och genomslag av regionala miljömål.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kontoret föreslår att Regionplane- och trafiknämnden beslutar

att som yttrande över Förslag till regionala miljömål för Stockholms län avlåta skrivelse i enlighet med kontorets förslagsskrivelse (bilaga 1).

Sven-Inge Nylund

Katarina Fehler

ÄRENDET

Bakgrund

Riksdagen fattade 1999 beslut om 15 nationella miljö kvalitetsmål. Målen, som har sikte på år 2020, definierar önskvärda tillstånd i miljön. De har ingen juridisk status men är tänkta att, tillsammans med övriga nationella mål, vara vägledande bland annat för fysisk planering och samhällsbyggande. Genom miljö kvalitetsmålen konkretiseras det övergripande målet för

Stockholms läns landsting

Postadress

Box 4414, 102 69 Stockholm

E-post

rtk@rtk.sll.se

Direkt teresa.kalisky@rtk.sll.se

Besöksadress

Göta Ark Medborgarplatsen 25

Kommunikationer

T-bana Medborgarplatsen, buss 59 & 66
pendeltåg Stockholm södra

Telefon

Växel 08-737 25 00

Direkt 08-737 44 04

Mobil 070 737 44 04

Telefax

08- 737 25 66

2004-08-26

RTN 2004-0266

Sveriges miljöpolitik: att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. De svenska miljömålen figurerar dessutom som den ekologiska dimensionen av den nationella strategin för hållbar utveckling (*Regeringens skrivelse 2003/04:129*). Som en del av miljömålsarbetet har även tre nationella åtgärdsstrategier antagits av riksdagen.

De svenska miljömålen

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Giffri miljö
- Skyddande ozonskikt
- Säker strålmiljö
- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- Storslagen fjällmiljö
- God bebyggd miljö

På www.miljomal.nu (miljömålsportalen) återfinns en fullständig lista över miljömål, delmål och åtgärdsstrategier.

Under hösten 1999 beslutade RTN liksom KSL:s och länsstyrelsens styrelse att *Miljövårdsprogram 2000 för Stockholms län* ”skall utgöra underlag för inriktningen av det fortsatta miljöarbetet i länet samt att godkänna att programmet sänds ut till länets kommuner till stöd för deras fortsatta miljöarbete.” *Miljövårdsprogram 2000* innehåller både regionala miljömål och åtgärder för att nå dessa inom 10 sektorsområden. Cirka hälften av åtgärderna har inte genomförts och flera av målen har visat sig vara svåra att följa upp.

Som en vidareutveckling av *Miljövårdsprogram 2000* har Regionplane- och trafikkontoret, Länsstyrelsen och Kommunförbundet Stockholms län gemensamt och tillsammans med andra aktörer i länet arbetat fram ett förslag till *Regionalt miljöhandlingsprogram 2004 för Stockholms län*. Handlingsprogrammet, som för närvarande remissbehandlas, är också ett led i konkretiseringen och genomförandet av den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2001. Programmet fokuserar på åtgärder inom två områden: Vatten och avlopp samt resor och transporter.

Sedan *Miljövårdsprogram 2000* fastställdes har riksdagen fattat beslut om ett stort antal nya nationella delmål. Delmålen siktar i regel mot år 2010. Samtidigt har kraven på regional uppföljning av målen precisats.

Länsstyrelsen har regeringens uppdrag att anpassa, konkretisera och precisera 14 av de 15 nationella miljökvalitetsmålen till de förhållanden som råder i länet. Skogsvårdsstyrelsen ansvarar, tillsammans med länsstyrelsen, för målet Levande skogar.

Mot denna bakgrund har Länsstyrelsen nu gjort en översyn av de regionala miljömålen. Avsikten är att de föreslagna regionala målen ska kunna ersätta målen i *Miljövårdsprogram 2000*.

Remissens innehåll

Förslagen till regionala mål bygger på de nationella miljö kvalitetsmålen med delmål samt på målen i Miljövårdsprogram 2000. Länsstyrelsen föreslår också egna läns specifika formuleringar.

Remissen innehåller även förslag till uppföljningsmått, som presenteras tillsammans med de reviderade målen. Delar av dessa är framtagna inom ramen för ett för landets länsstyrelser gemensamt uppföljningssystem. Inom systemet tas indikatorer fram för att möjliggöra jämförelser mellan olika län.

Totalt föreslås 66 *regionala miljömål*, fördelade kapitelvis på 13 nationella miljö kvalitetsmål. Målet Storslagen fjällmiljö hanteras inte i förslaget och för Levande skogar har Skogsvårdsstyrelsen, efter remiss, redan beslutat om regionala mål.

För varje nationellt mål föreslås i remissen ett varierande antal regionala miljömål med tillhörande uppföljningsmått. Motsvarande nationella delmål redovisas i förekommande fall, liksom bakgrundsbeskrivningar både kring mål, uppföljningsmått och situationen i länet för den fråga målet handlar om. Karaktären och detaljeringsgraden på målen varierar betydligt.

KONTORETS KOMMENTARER

Som framgår av remissmaterialet har förslaget till reviderade mål och uppföljningsmått främst arbetats fram internt inom länsstyrelsen. En bred förankring av målen bland regionens aktörer sker först i och med den nu aktuella remissen.

Kontoret har i slutfasen av länsstyrelsens arbete deltagit i underhandsdiskussioner kring målet God bebyggd miljö och dess koppling till RUFSS 2001 och den regionala utvecklingsplaneringen. Kontoret har också bevakat vatten aspekter i för detta relevanta mål. I samband med remissen har kontoret också särskilt granskat mål som rör klimat och luftkvalitet.

Miljömålen och den regionala utvecklingsplaneringen

Införandet av de svenska miljömålen är en av de övergripande miljö politiska förändringarna som har skett i Sverige sedan RUFSS 2001 togs fram. Som framgår av remissen är RUFSS 2001 en viktig utgångspunkt för olika aktörers arbete med att uppnå miljömålen. Det gäller inte minst God bebyggd miljö, som har tydlig koppling till många av de frågor som behandlas inom regionplaneringen. Detta lyfts också fram i remissmaterialet.

RUFSS innehåller bland annat inriktningsmål med samma långsiktiga syfte som miljömålen: att minska miljöbelastningen och bidra till en hållbar utveckling. Dessa rör den regionala markanvändningsstrategin i stort (flerkärning bebyggelsestruktur, utbyggd kollektivtrafik, motverka utspridd bebyggelse, värna vattenresurserna och de gröna kilarna, effektivisera transportsystemet) och enskilda inriktningsmål inom vatten, energi, avfall etc.

Sammanfattningsvis inkluderar miljöperspektivet i RUFSS, om än i varierande omfattning och detaljeringsgrad, flertalet (11 av 15) av de svenska miljömålen, liksom de tre åtgärdsstrategierna, som antagits av riksdagen:

- Strategi I: Effektivare energianvändning och transporter
- Strategi II: Giftfria och resurssnåla kretslopp
- Strategi III: Hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö.

De av länsstyrelsen föreslagna regionala miljömålen anger mer specifika nivå- och/eller tidsramar än vad som har varit möjligt att ange i RUFSS. RUFSS inriktningar på miljöområdet är ofta vagare och täcker heller inte in miljömålen hela bredd. Flera av miljömålen har samtidigt sannolikt liten relevans för regionplaneringen.

Lokalt har kommunerna det samlade ansvaret för att åstadkomma en god livsmiljö och, enligt riksdagens uttalande, ett övergripande ansvar för lokala anpassningar av de nationella miljömålen. Flera kommuner har också påbörjat arbetet med att konkretisera miljömålen på lokal nivå bland annat inom ramen för den fysiska planeringen. I och med detta kan nya områden komma att bli aktuella för mellankommunal samordning inom ramen för den regionala planeringen.

Målen roll

Enligt remissen ska de regionala miljömålen vara vägledande för hur regionen bör utvecklas för att uppnå en god miljö. Hur detta ska ske berörs inte närmare. Målen bör enligt remissen ”styra valet av åtgärder” och förväntas också fungera som ”riktmärke för allt arbete, oavsett var och av vem det bedrivs”. Miljömålen ska enligt remissen samtidigt vägas samman med övriga mål för samhällsutvecklingen. Detta innebär med nödvändighet att miljömålen behöver integreras i andra samhällsprocesser, exempelvis inom ramen för den regionala och kommunala planeringen. Det är därför olyckligt att det strategiska miljöarbetet i remissen närmast beskrivs som en sluten process utan kopplingar exempelvis till RUFSS eller annat regionalt utvecklingsarbete och där resonemangen ovan på inget sätt fått gemomsdrag.

Bilagor

1. Förslagsskrivelse
2. Broschyr: *En sammanfattning av remissförslaget till Regionala miljömål för Stockholms län* (begränsad utsändning)